

In open gesprekken keuze voor nieuw type verduisteringsdoek bepaald

Dirk Jan Breugem: 'Brandvertragend'

Dirk Jan Breugem (midden) tegen Hugo Plaisier (links) en Keven Geluk van installateur Leen Huisman: "Dat de installateur achter het brandvertragende doek staat, is belangrijk voor mij. Met zo'n doek koop je een stuk veiligheid en heb je nachtrust."

Traditioneel bestaan verduisteringsschermen bij chrysantentelers uit een aluminium bovenkant en zwart doek aan de onderkant. Om te voldoen aan een betere brandveiligheid kijken telers vanuit financieel oogpunt naar een nieuw type verduisteringsdoek met witte bovenkant. Met dit doek willen telers echter wel dezelfde resultaten behalen.

TEKST EN BEELD: HARRY STIJGER

Dirk Jan Breugem in Bleiswijk teelt op 3,3 ha jaarrond troschrysanten. Hij belicht met 8.000 lux (108 micromol/m²) en verduistert met een dubbel zwart doek dat aan de bovenkant voorzien is van een aluminium coating. In de nieuwbouw van 9 ha in Ridderkerk komt belichting met 9.100 lux (123 micromol/m²) en het nieuwe verduisteringsdoek XLS Obscura Revolux W/B+B/B, een dubbel zwart doek met witte bovenkant.

Wit of aluminium?

Voor het brandvertragende verduisteringsdoek in de nieuwbouw had de chrysantenteler de moeilijke keuze uit een dubbel zwart doek met aan de bovenkant een aluminium of een wit doek. Het verduisteringsdoek met aluminium bovenkant, waar hij altijd mee heeft gewerkt, is in de brandvertragende uitvoering vrij duur. De prijs van het alternatief, het brandvertra-

gende verduisteringsdoek met witte bovenkant, ligt lager. Het prijsniveau van dit doek ligt meer in de lijn van het doek met aluminium bovenkant, maar dan zonder brandvertraging.

De chrysantenteler stelt zichzelf echter wel een aantal vragen. Is het doek kwalitatief wel goed? Hoe is de reflectie van het zonlicht door de witte bovenkant? Op zonnige dagen loopt de temperatuur snel op onder een gesloten schermdoek. Door de aluminium bovenkant van het doek is deze stijging niet zo sterk. Is dat bij het doek met een witte bovenkant ook het geval?

Warmte eerder kwijt

Toen de installateur en de fabrikant de eerste keer met het witte doek bij de chrysantenteler langs kwamen, vond hij de bovenkant niet wit genoeg. Dit had te maken met de uitstulpingen van een zwarte draad. Nu is het doek zonder de

zwarte draad geheel wit voor een maximale reflectie.

Hugo Plaisier van Ludvig Svensson: "Die zwarte draad hoort bij het breisel van het doek. Door de opmerkingen van de klant, zijn we het doek anders gaan breien. Hierdoor zit de zwarte draad nu aan de onderkant." Volgens Plaisier is de kwaliteit van het doek gegarandeerd. Het XLS-doek bestaat al zeven jaar in verschillende uitvoeringen.

Het doek met de witte bovenkant bespaart minder energie dan een doek met de aluminium bovenkant. Dit hoeft niet altijd een nadeel te zijn, want op zomerse dagen koelt het onder een doek met een witte bovenkant eerder af. Breugem: "Dat je de warmte eerder uit de kas kwijt bent, zie ik dan ook als een voordeel."

Premie en acceptatie verzekering

Bij de chrysantenteler speelde de premie en

doek geeft veiligheid en nachtrust'

Dick Kooij: 'Door verduistering meer gerbera's geplukt'

Op basis van goede proefresultaten in Horst zijn vorig jaar een aantal gerberatelers hun teelt gaan verduisteren. Gerberateler Dick Kooij in Zevenhuizen is een van hen en heeft na een seizoen goede ervaringen. Dit jaar zullen telers naar verwachting op 80 ha hun gerbera's gaan verduisteren.

Voor een optimale productie is het nodig dat de gerberaplanten 12 uur dag en 12 uur nacht (donker) hebben. In de winter betekent dat de dag verlengen met belichting en in de zomer de nacht verlengen met verduisteren. In de verduisteringsperiode vanaf week 14 tot en met week 37 sluit de gerberateler om 18.15 uur het doek tot de volgende ochtend 6.30 uur.

Goed verduisteringsdoek

Dick Kooij teelt op 3,2 ha gerbera's in potten met kokos. Boven de gerbera's hangt belichting. In één afdeling is dat 5.700 en in een andere 6.000 lux. Na half september start deze teler met het belichten.

De scherminstallatie is voorzien van het verduisteringsdoek XLS Obscura Revolux W/B+B/W. Het doek heeft een witte boven- en onderkant en is brandvertragend.

Kooij: "Installateur Steetec adviseerde me om dit doek te nemen. Het zorgt voor een goede verduistering, heeft een klein pakket en de uitwisseling van vocht is goed. Na het sluiten van het doek loopt de RV niet extreem hoog op. In de winter bespaart het doek meer dan het heldere energiedoek LS 10 wat er vroeger lag."

Snellere temperatuurdaling

Het is de teler meegevallen dat het vochtgehalte onder het gesloten doek goed beheersbaar is. Hij denkt dat de plant, en dus de verdamping, door het verduisteren wordt stilgezet. Want bij het sluiten van het doek gaat de RV omlaag.

Uit metingen blijkt dat bij het 's avonds sluiten van het doek met een witte bovenkant de temperatuur er onder iets meer dan 2 tot 3 graden oploopt, te vergelijken met aluminium verduisteringsdoeken. Nadat de ondergaande zon kracht verliest, daalt de temperatuur onder dit doek sneller dan bij aluminium doeken. In de nacht wordt het onder een verduisterings scherm met aluminium bovenkant ook iets warmer.

Vochtgehalte meer sturen

Kooij geeft aan dat het doek prima functioneert. "Het afgelopen seizoen hebben we door het verduisteren meer bloemen geplukt." Vanwege het verduisteren heeft hij dit jaar wel een hogedruk nevelinstallatie aangelegd om de kaslucht te bevochtigen. Op stressmomenten kan de teler nu wat meer vocht in de kas te brengen. Hierdoor is de RV hoger en houdt hij meer CO₂ in de kas doordat de luchtramen minder ver open staan.

Dick Kooij: "Mijn doek zorgt voor een goede verduistering, heeft een klein pakket, de uitwisseling van vocht is goed en in de winter bespaart het meer dan het heldere energiedoek wat ik vroeger had."

de acceptatie door de verzekeraar ook mee in zijn doekkeuze. Vorig jaar waren er op enkele chrysantenbedrijven met een scherminstallatie grote branden. Daardoor is de teler serieus gaan nadenken over brandvertragende doeken. "De kans dat er brand ontstaat, is altijd aanwezig. Ook komt er steeds meer elektronica op de tuin. Dus als er alternatieven zijn, zoals brandvertragende doeken, moet je daar naar kijken." Bij de verzekering tellen het afdekken van het brandrisico en de gewasverzekering zwaar mee in de premie. "Als je niet voor een brandvertragend doek kiest, is de keuze voor een verzekering ook beperkt en meestal tegen een veel hogere premie. Bovendien is dan de eis van de verzekeringsmaatschappij om je kas te compartimenteren door in twee richtingen van het schermdoek brandvertragende stroken in te laten naaien."

Dit hoeft allemaal niet door zijn keuze voor een Revolux-doek. Hierdoor kan hij zich gewoon bij Delta Lloyd verzekeren,

die zijn doekkeuze tevens belooft met een premieverlaging.

Veiligheid en nachtrust

Kevin van Gulik van Leen Huisman geeft aan dat zij als installateur geen voorkeur hebben voor een doekleverancier, maar wel voor brandveiligheid. Bij een verduisteringsinstallatie van 10 euro/m² (exclusief gevelschem) is de extra investering voor het brandwerende doek een paar procent. De verlaging van de verzekeringspremie maakt de meerprijs echter niet geheel goed. Breugem: "Dat de installateur achter het brandvertragende doek staat, is belangrijk voor mij. Met zo'n doek koop je ook een stuk veiligheid en heb je nachtrust."

Een bijkomend voordeel van een doek met een witte bovenkant is dat het soepeler is. Daardoor is het pakket kleiner dan van een verduisteringsdoek met een aluminium bovenkant. Voor slijtage van het doek is de teler niet zo bang. Het ziet er

na een jaar nog goed uit. "In de praktijk zal nog wel moeten blijken of de temperatuur niet te hoog oploopt als het doek gesloten is."

In verschillende gesprekken samen met de doekleverancier en installateur is de chrysantenteler tot een gezamenlijke slotsom gekomen. Breugem: "Op de punten waar ik twijfels had, hebben zij mij met informatie overtuigd van dit doek."

Om te voldoen aan een betere brandveiligheid kijken telers vanuit financieel oogpunt naar een nieuw type verduisteringsdoek met witte bovenkant. Dit doek zorgt voor een goede verduistering, heeft een klein pakket en de uitwisseling van vocht is goed. Het doek met de witte bovenkant bespaart minder energie dan een doek met de aluminium bovenkant.

SAMENVATTING